

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **T. V.**, zastoupené Mgr. Věrou Novákovou, advokátkou, sídlem Vrchlického 802/46, Liberec, proti žalovanému: **Český báňský úřad**, sídlem Kozí 748/4, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2020, č. j. SBS 15591/2020/ ČBÚ-21, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 7. 2022, č. j. 75 A 15/2020 - 60,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Dne 27. 2. 2020 uznal Obvodní báňský úřad pro území kraje Ústeckého (dále jen „OBÚ“) žalobkyni vinnou z přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), jehož se dopustila tím, že dne 30. června 2018 v dopoledních hodinách vědomě a úmyslně neoprávněně vnikla s dalšími účastníky akce KLIMAKEMP 2018 do důlního díla – lomu Bílina, na rypadlo, kde je vykonávána hornická činnost na základě rozhodnutí OBÚ a kam je vstup zakázán. Za popsané jednání žalobkyni uložil pokutu ve výši 4 000 Kč. Odvolání žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalovaný zamítl.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně u Krajského soudu v Ústí nad Labem, který žalobu rozsudkem označeným v záhlaví zamítl.

[3] Krajský soud konstatoval, že odpovědnost za spáchání přestupku nezanikla uplynutím promlčecí doby. Dne 8. 3. 2019 byla doručením příkazu OBÚ přerušena promlčecí doba dle § 32 odst. 2 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, neboť žalobkyni bylo oznámeno zahájení řízení o přestupku, bez ohledu na to, že příkaz byl později podáním odporu zrušen. Soud nepřisvědčil ani

námítce porušení zásady *ne bis in idem*. V projednávaném případě nešlo o jednočinný, ale vícečinný souběh projednávaného přestupku s přestupkem spočívajícím v tom, že žalobkyně nesplnila pokyn policisty udělený na základě § 8 odst. 4 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, k zajištění účelu shromáždění, za který byla pokutována příkazem Městského úřadu Litvínov. Oba přestupky byly spáchány jak odlišným jednáním, tak odlišným následkem. Žalobkyně neuspěla ani s námitkou, že nebyla prokázána její totožnost. Krajský soud v tomto směru zdůraznil, že žalovaný nevycházel jen z úředních záznamů policie, ale též z oznámení přestupku, seznamu „dodatečně ustanovených přestupců“ a pravomocného příkazu Městského úřadu Litvínov, které prokazují, že se žalobkyně v daném čase nacházela na místě spáchání přestupku. Krajský soud rovněž shledal naplnění materiální stránky přestupku a odmítl žalobkyninu argumentaci novinářskou činností informující o protestu a právem na odpor.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost.

[5] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem krajského soudu ohledně promlčení odpovědnosti za přestupek. Tvrdí, že účinky meritorního rozhodnutí včetně přerušení promlčení má pouze příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, a stal se pravomocným. Zrušené rozhodnutí tento potenciál nemá. Novelizace § 32 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, kterým bylo do ustanovení vloženo nové pravidlo týkající se této situace, nastala až po spáchání přestupku a uvedené ustanovení nelze užít retroaktivně. Absenci takového ustanovení v době spáchání přestupku stěžovatelkou nelze překlenovat analogií v její neprospěch. Stěžovatelka tak nesouhlasí s právním názorem vysloveným v rozsudku NSS ze dne 1. 4. 2022, č. j. 6 As 305/2021-37, a navrhuje, aby byla věc postupem podle § 17 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), postoupena k rozhodnutí rozšířenému senátu.

[6] Stěžovatelka dále namítá, že nebyla při skutku identifikována, respektive že ji policie identifikovala způsobem, který není ve spise nijak zachycen. Žalovaný následně vycházel ze závěru policie vyjádřeného v dokumentu, který nelze verifikovat, a tím pádem ani použít jako důkaz. To, že žalovaný tento dokument použil jako podklad rozhodnutí, neznamená, že nemůže zároveň jít o úřední záznam. Závěr krajského soudu je v rozporu s judikaturou, která zapovídá použít úřední záznam jako důkaz. Nelze dovodit, že pachatelem přestupku je stěžovatelka, protože to policie tvrdí.

[7] Rovněž závěr soudu, že v posuzované věci nedošlo k porušení zásady *ne bis in idem*, je nesprávný. Úvaha, že došlo k naplnění dvou samostatných skutků, nemá oporu ve spise. Výzvy policie, aby se účastníci pochodu vrátili na trasu pochodu, která byla vzdálena minimálně stovky metrů od dolu, začala policie vydávat v okamžiku, kdy účastníci opustili trasu nahlášeného pochodu, tedy ještě před překročením hranic dolu. Už samotný záměr dostat se do dolu byl policejní výzvou zakázán a protiprávnost vstupu do dolu obě souběžná rozhodnutí pokrývají. Stěžovatelka nesouhlasí ani se závěrem žalovaného, že jednotlivé skutky odlišuje právně relevantní následek (zásah do různých chráněných zájmů). Odkazuje na rozsudek NSS ze dne 11. 1. 2012, č. j. 1 As 125/2011-163, a judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. Pluralita chráněných zájmů je nepodstatná, důležitá je

pokračování

fakticita následku. Není tedy možné za totéž jednání trestat opakovaně, byť by totéž jednání sankcionovaly různé předpisy.

[8] Krajský soud nesprávně posoudil i otázku naplnění materiální stránky přestupku. Jeho úvaha, že naplnění formálních znaků přestupku vede v běžně se vyskytujících případech i k naplnění materiálního znaku, vylučuje potřebnost zkoumání materiálního znaku. Skutek, který je proveden veřejně s cílem poukázat na veřejně prospěšné cíle (ochrana životního prostředí) a který nezpůsobí škodu ani nikoho fakticky neohrozí, lze navíc stěží považovat za běžně se vyskytující případ. Krajský soud se nevyjádřil k jednotlivým argumentům, jež stěžovatelka uvedla k absenci materiálního znaku přestupku.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost není důvodná a neobsahuje žádné skutečnosti, které by měly vést k revizi rozsudku krajského soudu či žalobou napadeného rozhodnutí, na jejichž odůvodnění odkazuje.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc rozhodovanou v řízení před krajským soudem samosoudcem, a proto se soud podle § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[11] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Stěžovatelka v kasační stížnosti nesouhlasí s judikaturou týkající se přerušení prekluzivní doby v případě vydání příkazu jakožto prvního úkonu v řízení a navrhuje, aby soud věc předložil rozšířenému senátu k učinění judikaturního odklonu.

[13] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s námitkou, že jde o zaplňování mezery v zákoně pomocí použití analogie v neprospěch pachatele, jak namítá stěžovatelka. Jedná se pouze o otázku výkladu zákona, zda je příkaz v kontextu přerušení promlčecí doby nutno považovat za oznámení o zahájení řízení [§ 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti přestupky] či rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným [§ 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti přestupky]. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 4. 2022, č. j. 6 As 305/2021-37, č. 4341/2022 Sb. NSS uvedl, že příkaz plní obě výše uvedené funkce: „*Pokud je příkaz prvním úkonem v řízení, jeho smyslem je jednak vyslovení viny obviněného (podmíněné tím, že nebude podán odpor), a jednak samotné sdělení obviněnému, že došlo k zahájení řízení o přestupku.*“. Následně podrobně rozvedl, proč je na příkaz třeba nazírat jakožto na oznámení o zahájení řízení o přestupku, které přerušuje běh promlčecí doby

podle § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti přestupky. Není tak relevantní stěžovatelčina námitka, že účinky přerušení promlčecí doby vydáním rozhodnutí, jímž byl obviněný uznán vinným, může mít pouze příkaz, proti kterému nebyl podán odpor. Žádným výkladem taktéž nelze dospět k závěru, že by vydání, resp. doručení příkazu nepřerušovalo plynutí promlčecí doby vůbec. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje se závěrem uvedeným v rozsudku č. j. 6 As 305/2021-37, neshledal důvod pro postoupení věci rozšířenému senátu, jak navrhovala stěžovatelka, a tedy ani důvod pro přijatelnost kasační stížnosti v této části.

[14] K dalším námitkám Nejvyšší správní soud uvádí následující. Skutkově obdobnými věcmi, v nichž stěžovatelé (jiní účastníci akce KLIMAKEMP 2018) vznesli v podstatě totožné námitky jako v nynější věci, se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudcích ze dne ze dne 31. 10. 2022, č. j. 4 As 100/2022-32, a zejména ze dne 22. 11. 2022, č. j. 6 As 175/2022-28. Uvedené rozsudky odpovídají na všechny další stěžovatelkou vznesené námitky, ani zde proto Nejvyšší správní soud neshledal přijatelnost kasační stížnosti. Postačí tedy stručně zrekapitulovat soudem již vyslovené závěry.

[15] K otázce identifikace stěžovatelky jakožto pachatelky přestupku soud upozornil, že judikatura zapovídá použití úředního záznamu jako jediného důkazu, v projednávané věci však žalovaný a soud měli k dispozici také příkaz Městského úřadu Litvínov, přičemž soud neshledal důvod, proč z něj nebylo možno vycházet. Stěžovatelka navíc skutečnost, že na inkriminovaném místě byla, nijak konkrétně nezpochybňovala ani konkrétně netvrdila, že policie postupovala protiprávně, takže by snad její zjištění nebylo možno procesně použít. Naopak uváděla, že cílem jejího jednání bylo protestovat proti těžbě hnědého uhlí, která ohrožuje celosvětové klima, čímž fakticky skutečnost, že do lomu Bílina vnikla, potvrzovala.

[16] K námitce porušení zásady *ne bis in idem* soud aproboval závěr krajského soudu a žalovaného, že stěžovatelka spáchala dva přestupky ve vícečinném souběhu. Skutkovou podstatu přestupku podle horního zákona (přesněji řečeno její formální znaky) stěžovatelka naplnila tím, že vnikla do důlního díla, kam je vstup zakázán. Naproti tomu skutkovou podstatu přestupku podle zákona o právu shromažďovacím stěžovatelka podle pravomocného příkazu Městského úřadu Litvínov, který není předmětem přezkumu v tomto řízení, naplnila tím, že neuposlechla pokyn policisty k opuštění prostoru lomu Bílina. Nehledě na časový odstup obou jednání, neuposlechnutí policistovy výzvy není součástí jednání naplňujícího znaky skutkové podstaty přestupku podle horního zákona, ani nebylo stěžovatelce kladeno k tíži jako přitěžující okolnost. Rozdílné jsou i zájmy chráněné oběma dotčenými předpisy. Nešlo tedy o tentýž skutek, a nemohlo tak dojít k porušení zákazu dvojího trestání.

[17] Nejvyšší správní soud aproboval taktéž závěr krajského soudu, který stěžovatelčinu pohnutku spočívající ve snaze upozornit na klimatickou krizi nepovažoval za výjimečnou okolnost, jež by odůvodnila závěr, že stěžovatelčino jednání nenaplnilo materiální znak přestupku. Nejvyšší správní soud ani neshledal, že by rozhodnutí žalovaného nepřiměřeně zasahovalo do stěžovatelčiny svobody projevu a práva pokojně se shromažďovat.

[18] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v projednávané věci neshledal ani pochybení krajského soudu, natož takové, které by mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatelky, neboť krajský soud postupoval v souladu s výše uvedenými závěry.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4). Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2022

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu